

**Lærervejledning
og
rettenøgle**

KAPITEL 1: Arbejde og identitet

A. Læseforståelse og ordkendskab

Opgave 1 Fordele og ulemper

Interview med Gustav

Interviewer: Kan du fortælle lidt om dit job?

Gustav: Ja, jeg arbejder som fysioterapeut på en privat klinik i centrum af Aarhus. Her behandler jeg folk med alt fra sportsskader til kroniske smerter ved hjælp af forskellige behandlinger. Det er virkelig et meningsfuldt arbejde, fordi jeg kan se, at behandlingerne virker, og at folk rent faktisk får det bedre.

Interviewer: Hvilke andre fordele er der ved dit arbejde?

Gustav: Her må jeg nævne min chef, som har været med til at starte klinikken. Hun er meget inspirerende og altid hjælpsom og positiv.

Interviewer: Er der noget, du ikke er så glad for ved dit arbejde?

Gustav: Ja, den manglende fleksibilitet. Vi er kun 3 faste fysioterapeuter og har en hel del patienter, så vores arbejdstid ligger fast, og det er svært at få fri til fx at gå til lægen eller tandlægen. En anden ulempe er, at det er fysisk hårdt, så man skal passe på sig selv og sin krop.

Interview med Raul

Interviewer: Vil du fortælle lidt om dit job?

Raul: Jeg er keramiker og har en butik med eget værksted i centrum af Odense. Jeg er uddannet fra en designskole i Madrid, men har boet i Danmark i 12 år. Jeg åbnede butikken for 2 år siden.

Interviewer: Hvad er det bedste ved dit job?

Raul: At jeg kan være kreativ. Jeg har altid været fascineret af keramik som kunstform. Der er noget magisk ved at tage et stykke ler og forvandle det til noget smukt og funktionelt, så jeg elsker den kreative proces. Jeg trives også med at arbejde alene og stå for alting selv, fra produktion til salg.

Interviewer: Er der slet ikke nogen ulemper?

Raul: Jo, det er der - økonomien. Jeg er jo selvstændig, og hvis jeg ikke sælger så meget, er der ingen penge på kontoen. Så man skal ikke blive selvstændig keramiker, hvis man vil have en høj løn. Jeg har også lange arbejdsdage, fordi jeg er i mit værksted tidligt om morgenen, og bagefter i butikken resten af dagen.

Interview med Asta

Interviewer: Vil du fortælle lidt om dit job?

Asta: Jeg arbejder som politibetjent i København. Jeg patruljerer byens gader, håndterer uroligheder og sørger for borgernes sikkerhed, så jeg har virkelig mange forskellige arbejdsopgaver. Ikke en dag er ens. Jeg kommer, hvis fru Hansen har haft indbrud, men også hvis der er en stor demonstration med tusindvis af mennesker i gaderne, så det er virkelig et afvekslende job, og det kan jeg godt lide.

Interviewer: Er der andre fordele ved dit arbejde?

Asta: Ja, mine fantastiske kollegaer. Vi har et unikt teamwork og har hinandens ryg.

Interviewer: Er der ikke nogen ulemper ved jobbet som politibetjent?

Asta: Jo, det kan være psykisk hårdt, fx når man møder folk, som er følelsesmæssigt ude af balance, eller decideret farlige, og så er de skiftende arbejdstider også et minus. Men alt i alt elsker jeg mit job og har ikke lyst til at lave noget andet.

Interview med Leon

Interviewer: Kan du fortælle lidt om dit job som gartner?

Leon: Jeg er anlægsgartner i en stor slotspark i Hillerød i Nordsjælland. Her klipper jeg hæk, slår græs, luger og passer blomster- og stauedebede. Jeg er ude i al slags vejr, også når det regner, blæser og sner.

Interviewer: Hvad er det bedste ved jobbet?

Leon: At det er kreativt. Jeg elsker især at anlægge nye blomsterbede, hvor jeg skal bruge min farvesans og kreativitet. Desuden arbejder jeg meget alene, og det kan jeg godt lide. Vi er flere gartnere, som er ansat i slotsparken, men jeg ser ikke meget til mine kollegaer i det daglige, for vi har hver vores arbejdsopgaver.

Interviewer: Hvad er de største ulemper ved jobbet?

Leon: For det første er det fysisk hårdt. Du bruger din krop hele tiden, selvom vi selvfølgelig har maskiner til at gøre en del af arbejdet. Man er virkelig træt i hele kroppen, når arbejdsdagen er slut, især min ryg har jeg tit problemer med. Og så er lønnen ret lav. Jeg har arbejdet som gartner i 15 år, så jeg får mere i lønningsposen nu, end da jeg startede, men det er stadig ikke nok, synes jeg.

Interview med Emma

Interviewer: Kan du fortælle lidt om dit job som tv-journalist?

Emma: Jeg er ansat på TV2, hvor jeg arbejder som politisk nyhedsreporter.

Interviewer: Hvad er det bedste ved dit job?

Emma: Mit stofområde er indenrigspolitik, så jeg tilbringer en stor del af min arbejdsdag på Christiansborg, hvor jeg snakker med mange forskellige mennesker, bl.a. politikere og deres rådgivere. Så mit job er meget afvekslende. Og så har jeg nogle skønne erfarne kollegaer, som er rigtig gode til at give konstruktiv kritik og sparring, og det er fedt.

Interviewer: Er der nogen ulemper ved jobbet?

Emma: Det er ikke et job, som egner sig til folk med små børn, for man har tit lange arbejdsdage og går ikke hjem, før ens indslag er færdigt. Så nogle gange er jeg på arbejde 10-12 timer i træk. Arbejdstiderne er heller ikke noget at råbe hurra for. De skifter fra måned til måned, og man er tit på arbejde, når andre har fri. Det er rimelig irriterende og måske noget, som gør, at jeg ikke bliver i jobbet i mange år.

Interview med Signe

Interviewer: Kan du fortælle lidt om dit job?

Signe: Jeg har arbejdet som skolepsykolog i 4 år og hjælper børn og unge med at få det bedre i skolen.

Interviewer: Hvad er det bedste ved dit job?

Signe: Som skolepsykolog kan jeg hjælpe børn, som har det svært, og det gør, at mit arbejde føles meget meningsfuldt. Jeg hjælper dem med at håndtere problemer som angst og depression eller problemer med at koncentrere sig. Og så har jeg en fantastisk inspirerende leder, som jeg altid kan snakke og sparre med.

Interviewer: Hvilke ulemper er der ved dit arbejde?

Signe: Fordi jeg arbejder med børn som har det svært, kan det godt være psykisk hårdt. Et andet minus er den manglende fleksibilitet. Jeg kan ikke arbejde hjemme, som så mange andre, fordi mit job indebærer personlige konsultationer med børnene og deres forældre.

	Fordele	Ulemper
Gustav: Fysioterapeut	Meningsfuldt Inspirerende chef	Manglende fleksibilitet Fysisk hårdt
Raul: Selvstændig keramiker	Kreativt Arbejder alene	Stram økonomi / lav løn Lange arbejdsdage
Asta: Politibetjent	Afvekslende Gode kollegaer	Psykisk hårdt Skiftende arbejdstider
Leon: Anlægsgartner	Arbejder alene Kreativt	Fysisk hårdt Lav løn
Emma: Tv-journalist	Afvekslende Gode kollegaer	Lange arbejdsdage Skiftende arbejdstider
Signe: Skolepsykolog	Meningsfuldt Inspirerende leder	Psykisk hårdt Manglende fleksibilitet

Opgave 2 Quiz om det danske arbejdsmarked

1. under 5 %	4. ca. 40 %
2. ca. 12 %	5. ca. 65 %
3. ca. 300.000	6. under 5 %

et arbejde:

- et erhverv
- et job

en person / personer der arbejder:

- beskæftigede
- arbejdsstyrken = den del af befolkningen der har eller søger arbejde
- en arbejdsgiver = person/virksomhed der beskæftiger og aflønner ansatte
- en arbejdstager = person der er ansat
- en medarbejder
- en ansat
- en lønmodtager
- erhvervsaktiv = beskæftiget som lønmodtager eller selvstændig

- et service- og videnssamfund
- mange traditionelle job pga. digitalisering og automatisering
- at både arbejdsgivere og arbejdstagere tilpasser sig krav om større selvstændighed og fleksibilitet
- et større arbejdspress, der kan risikere at gå ud over de ansattes helbred og give stress
- at der er kommet flere udenlandske medarbejdere
- en aftale mellem arbejdsgiver og fagforening om løn og arbejdsvilkår
- de ansattes talerør til ledelsen
- en fagforening varetager lønmodtageres interesser / hjælper når man er i arbejde. En a-kasse er en forsikring mod arbejdsløshed / hjælper når man er arbejdsløs

Opgave 3 Grammatik: Forbinderord og ordstilling

KONJUNKTIONER	ADVERBIER
HS-konjunktioner: og, så men, for LS-konjunktioner: selvom, at, eftersom, fordi, mens, når, hvis, idet	engang, stadig, nemlig, ligeledes, især, faktisk, samtidig, således, derfor, dog

SVA-Ordstilling = HOVEDSÆTNINGER

HS-konjunktion	subjekt S	verbal 1 V1	adverbial A	verbal 2	objekt, prædikat, adverbial mv.
og	Danmark	er	i dag		et service- og videnssamfund
så	man	har	derfor	prøvet	at få ...
For	man	har	nemlig		ret til ...

SAV-ORDSTILLING = LEDSÆTNINGER

LS-konjunktion	subjekt S	adverbial A	verbal 1 V1	verbal 2	objekt, prædikat, adverbial mv.
Selvom	landbrug	stadig	er		et vigtigt erhverv
Eftersom	flere og flere	nu	kan	arbejde	hjemme ...
idet	arbejdsløsheden	kun	ligger		på under 3 pct.

VS-ORDSTILLING = HOVEDSÆTNINGER (med foranstillet adverbial)

Adverbial A	verbal 1 V1	subjekt S	adverbial A	verbal 2	objekt, prædikat, adverbial mv.
Engang	var	Danmark			et landbrugsland
Faktisk	har	430.000	i dag		symptomer på ...
Samtidig	har	globaliseringen		haft	stor indflydelse på ...

VS-ORDSTILLING = HOVEDSÆTNINGER (efter en ledsætning)

Ledsætning	verbal 1 V1	subjekt S	adverbial A	verbal 2	objekt, prædikat, adverbial mv.
selvom ...,	er	der		sket	et dramatisk fald ...
Eftersom ...,	bliver	grænsen mellem arbejde og fritid	også		mere flydende ...
Mens..., når...	kan	en a-kasse (...)		sikre	en økonomisk ...

Hovedsætninger med SVA-ordstilling

1. Det er ikke muligt at arbejde hjemme i alle brancher.
2. Fagforeningerne har især svært ved at tiltrække de unge.

Ledsætninger med SAV-ordstilling

3. Man kan ikke få dagpenge, hvis man ikke er medlem af en a-kasse.
4. Undersøgelser viser, at udenlandske vidensarbejdere ofte får en høj løn.

Hovedsætninger med VS-ordstilling

5. Desværre har nogle virksomheder vanskeligt ved at skaffe arbejdskraft.
6. Normalt forhandler tillidsrepræsentanten med ledelsen om arbejdsforhold.

Opgave 4 Matching: Sammensatte substantiver

et arbejdsmarked
et servicesamfund
en arbejdsløshedskasse
en fagforening

en lønmodtager
en tillidsrepræsentant
et landbrugsland
en pensionsalder

Opgave 5 Lav substantiver af verber

1. Hun **forsker** i vacciner. Hun får mange midler til sin forskning.
2. Han skal **dokumentere** sin erhvervs erfaring. Men han kan ikke skaffe dokumentation.
3. Afdelingslederen **afgør**, hvem der skal fyres. Hun træffer en afgørelse i dag.
4. Antallet af udenlandske arbejdstagere **stiger**. Især er der en stor stigning i København.
5. Lederen **præsenterede** årsregnskabet. Det var en lang præsentation.
6. Tillidsmanden **informerede** om den nye overenskomst. Det var vigtig information.
7. Firmaet **udvider** afdelingen. Der holdes fest i forbindelse med den nye udvidelse.
8. De **investerede** mange penge i virksomheden. De håber, at deres investering bærer frugt.
9. Ledelsen **orienterer** de ansatte på mødet. Det var en grundig orientering.
10. De **forstår** ikke argumentet. Der er i det hele taget ingen forståelse for synspunktet.

Opgave 6 Forberedelse til LÆSEFORSTÅELSE 2A

1 = B. Frivilligt arbejde skaber indhold i Elsa Hansens hverdag.

1. Elsa Hansen på 69 er pensionist og arbejder som frivillig i en Røde Kors butik. Hun synes, det er dejligt at være med til at gøre en forskel for andre mennesker. Men det vigtigste er, at det giver hende en øget livskvalitet og noget at stå op til de morgener, hun skal være frivillig i butikken.

2. = A. Elsa Hansen har fået et godt netværk gennem sit frivillige arbejde.

2. For Elsa Hansen er frivilligt arbejde altså mere end blot at hjælpe andre. Det skaber også et fællesskab og giver hende mulighed for at møde andre engagerede mennesker. Nogle af de yngre er også frivillige for at udvikle nye kompetencer og få et bedre CV..

3. = C. Usikkerhed om fremtiden er et grundvilkår for iværksættere.

3. Carlos Gomez er selvstændig restauratør og oplever mange udfordringer. En af udfordringerne for Carlos er den konstante uvished, han må leve med som selvstændig. For der er altid en vis risiko for at gå konkurs pga. manglende omsætning. Det kræver mod og viljestyrke at kunne klare sig igennem de svære tider.

4. = C. Det er hårdt at være ansvarlig for alle aspekter af ens virksomhed.

4. En anden udfordring for Carlos er, at han selv står for mange forskellige opgaver – lige fra regnskab og indkøb til markedsføring og personaleansvar. Det kræver meget arbejde at holde styr på det hele. Derfor mener Carlos, at man nemt kan blive fanget i en arbejdsrytme, hvor man aldrig får tid til at holde fri og slappe af.

Opgave 7 Et nyt kapitel i livet

	Sandt	Falsk
1. Lotte fik hurtigt job efter sin uddannelse.	☒	☐
2. Lotte følte, hun brugte for meget tid på at undervise.	☐	☒
3. Lotte var sygemeldt i lidt over tre måneder.	☐	☒
4. Troen blev vigtig i Lottes liv, mens hun var syg.	☒	☐
5. Lottes alder er en fordel, når hun skal søge job.	☐	☒
6. Kasper er tidligere jurist.	☐	☒
7. Kasper og kæresten havde høje lønninger.	☒	☐
8. Det var Anitas forslag at flytte til Italien.	☐	☒
9. Kasper og Anita er blevet mere tilfredse med deres liv.	☒	☐
10. Den største ulempe er, at de sjældent ser familie og venner.	☐	☒

Lotte

Jeg er oprindelig uddannet folkeskolelærer og fik arbejde på en stor folkeskole, lige efter jeg blev færdig som 26-årig. De første år var jeg glad for jobbet. Jeg underviste i dansk og engelsk og nød at se, hvordan eleverne udviklede sig, samtidig med at jeg selv blev en mere erfaren lærer. Men som årene gik, oplevede jeg i højere grad ulemperne ved at være lærer: jeg brugte mindre tid på det sjove – nemlig at være sammen med eleverne og bruge min faglighed – og mere tid på administration og på at diskutere små og store problemer med forældrene. Jeg blev mere og mere frustreret, og til sidst gik jeg ned med stress og måtte sygemelde mig i næsten tre måneder.

Mens jeg var sygemeldt, begyndte jeg at komme i min lokale kirke. Jeg har altid været troende, men først nu blev troen en vigtig del af mit liv, så jeg beslutede mig for at blive præst og aldrig vende tilbage til folkeskolen.

Jeg har studeret teologi i et år nu, og selvom det er hårdt at studere som 48-årig, især pga. økonomien, er det også givende. Jeg nyder at fordybe mig i religion og livets store spørgsmål, for man har jo ikke tid til at fordybe sig på den måde, når man arbejder. Jeg bliver færdig som præst, når jeg er i starten af 50'erne, og min alder kan godt være en ulempe i forhold til at kunne finde arbejde som præst, selvom jeg har en masse livserfaring. Men sådan er det, når man springer ud i noget nyt sent i livet.

Kasper

En af de største beslutninger, jeg har taget i mit liv, var da jeg for tre år siden flyttede til Italien for at åbne et lille hotel sammen med min kæreste Anita. Dengang var hun jurist i Integrationsministeriet, og jeg havde et lederjob i kommunen. Vi tjente kassen og havde det hele: villa i Farum, designerkøkken og en Tesla i garagen. Men alligevel kedede vi os, og vi trængte til, at der skulle ske noget nyt.

En påskeferie kørte vi så rundt i Syditalien og overnattede i en lille by, som vi straks blev vilde med på grund af den fantastiske natur og de venlige lokale. Det eneste, byen manglede, var et hotel. Så jeg foreslog Anita, at vi skulle åbne et hotel, og det var hun straks med på. Vi rejste hjem, sagde vores job op, solgte villaen og købte et gammelt byhus i den italienske by. Det renoverede vi og lavede om til et lille hotel, hvor vi har plads til 18 gæster. Og selvom det er virkelig hårdt arbejde, vi har aldrig været gladere. Jeg elsker, når hotellet er fuld af gæster og har ikke ét sekund fortrudt, at vi flyttede herved. Faktisk kan jeg kun se fordele ved det. Først og fremmest er det skønt at slippe for et skemalagt arbejdsliv, hvor dagene ligner hinanden, og alt er gråt i gråt. Den største og måske eneste ulempe ved at bo her er det italienske bureaukrati. Selvfølgelig savner vi familie og venner, men heldigvis kommer de tit på besøg i flere dage, så nu er vi sammen med dem på en helt anden måde.

Opgave 8 Præsentér en tekst

Se **kopiark** til kursisterne side XX.

	Tekst A	Tekst B	Tekst C	Tekst D
Emne / Hoved-synspunkt	sort arbejde skader / ødelægger velfærdsstaten	Udlændinge bør lære dansk, når de arbejder i DK	Vi arbejder alt for meget / presser os for hårdt	Bureaukratiet er et problem, når man vil ansætte udlændinge, som ikke er EU-borgere
Argumenter	a) samfundet går glip af indtægter, som skulle bruges på velfærd b) sort arbejder skaber en ulige fordeling af byrden c) sort arbejde skaber usikre / dårlige arbejdsforhold	a) sprog er nøglen til integration b) det er godt for ens karriere, at man taler dansk / giver bedre muligheder på arbejdsmarkedet	a) det har alvorlige konsekvenser for vores helbred (vi bliver udbændte / får stress) b) familierne er for lidt sammen / børnene er for meget i institution	a) virksomheder mangler arbejdskraft b) DK mister højtuddannet arbejdskraft og det svækker konkurrenceevnen
Løsning(er)	myndighederne må øge kontrollen samt højere bøder og hårdere straffe	Arbejdsgivere bør støtte op om udenlandske ansattes sprogindlæring / give dem fri til at gå til dansk + få medarbejderne til at tale dansk på arbejdspladsen	den enkelte familie bør ændre livsstil / skære ned på deres forbrug + samfundet bør indføre 4-dages arbejdsuge	lovgivningen må gøres mere smidig og bureaukratiet afskaffes

KOPIARK

Kapitel 1 • Læseforståelse og ordkendskab • Opgave 8

TEKST A

Sort arbejde underminerer vores velfærd

Er det kun mig, eller har alle glemt, hvad solidaritet og fællesskab virkelig betyder? Sort arbejde ødelægger vores velfærdssamfund, og det er på tide at *råbe vagt i gevær. Hvordan kan vi bygge et solidt og retfærdigt velfærdssystem, når vi ikke allesammen bidrager?

Det kan måske virke som småting, at håndværkeren ordner sin nabos carport uden regning, eller kokken laver "sort" mad til familiefesten, men faktisk er det en kæmpe trussel mod det danske velfærdssystem. Samfundets skatteindtægter finansierer jo alle vores velfærdsydelser som sundhed, uddannelse og velfærd, og når håndværkeren eller kokken undlader at betale skat af deres indkomst, så svækkes den økonomiske basis for hele samfundet, fordi staten *går glip af indtægter, som skulle bruges på velfærd.

Desuden skaber sort arbejde en ulige og uretfærdig fordeling af byrden i samfundet. Mens nogle af os betaler vores skat, benytter andre sig af velfærdsstatens goder uden at betale for det over skatten.

Også i forhold til arbejdsmiljø, sikkerhed og løn, har sort arbejde negative konsekvenser for arbejdstagerne, fordi der ikke er nogen kontrol med løn- og arbejdsforhold. Det skaber jo helt indlysende usikre og dårlige arbejdsforhold.

Sort arbejde handler ikke bare om penge, men om værdier og *samfundssind. Skal vi virkelig acceptere, at nogle *slipper afsted med at underminere vores fælles velfærd? Nej, det skal vi selvfølgelig ikke! Myndighederne må tage mere drastiske skridt: øget kontrol, højere bøder, og strengere straffe. For vi skal ikke acceptere, at sort arbejde nedbryder vores velfærdssamfund.

Peter Rønberg, Hanstholm

* **råbe vagt i gevær:** gøre opmærksom på et problem

* **gå glip af noget:** at miste en god mulighed / undvære noget attraktivt

* **samfundssind:** når man sætter hensynet til samfundet højere end personlige interesser

* **slippe afsted med noget:** at foretage sig noget dårligt / kriminelt uden at blive opdaget

KOPIARK

Kapitel 1 • Læseforståelse og ordkendskab • Opgave 8

TEKST B

Kære udlændinge: Tal dansk - please

Vi lever i et multikulturelt globaliseret samfund og hurra for det. Men jeg bliver altså lidt *stram i masken, når jeg fx går ind på en cafe i København og ALT foregår på engelsk. Selv de mindste ting som at bestille en kop kaffe, eller spørge om prisen på en croissant, forstår den – i øvrigt venlige – unge mand ikke. Hvorfor lærer man ikke et minimum af dansk, når man skal arbejde i Danmark?

Det er ikke kun i servicefagene i de større byer, at man taler engelsk til kunderne, også i mange internationale virksomheder er arbejdssproget engelsk. Derfor kunne man alligevel godt tale dansk med de danske kunder eller smaltalke med de danske kollegaer i pausen. At bo i et nyt land handler ikke kun om at udnytte landets ressourcer og muligheder, men også om at engagere sig i landets normer og værdier. Med andre ord at integrere sig – og her er sproget nøglen. For taler man ikke dansk, er man altid "udenfor" og forstår ikke, *hvad der rører sig i den offentlige debat og i befolkningen. Så selvom det tager tid og er besværligt, så må man *bide i det sure æble og lære dansk.

Et andet argument for at lære dansk er, at det faktisk er godt for karrieren. En undersøgelse fra SIRI (Styrelsen for International Rekruttering og Integration) har vist, at et godt, funktionelt dansk betyder 34 % mere i løn for udenlandske medarbejdere og 23 % flere udlændinge i fuldtidsbeskæftigelse over en årrække. Med andre ord har udenlandske medarbejdere bedre muligheder på arbejdsmarkedet her i landet, hvis de lærer dansk. Derfor bør arbejdsgivere *komme ind i kampen i forhold til deres udenlandske medarbejders sprogindlæring, fx ved at give dem fri til at gå til danskundervisning, og ved at opfordre danske kollegaer til at tale dansk med dem i pauserne. På arbejdspladser med mange udlændinge bør man desuden tilbyde danskundervisning på selve arbejdspladsen.

Alice Henningsen, Hellerup

* **blive stram i masken:** blive sur / irriteret

* **hvad der rører sig:** hvad der sker / bliver snakket om

* **bide i det sure æble:** gøre noget nødvendigt som man ikke har lyst til

* **komme ind i kampen:** være aktive

KOPIARK

Kapitel 1 • Læseforståelse og ordkendskab • Opgave 8

TEKST C

***Stå af hamsterhjulet før det er for sent**

Beskæftigelsen i Danmark sætter rekord nu, og vi er mange, der arbejder alt for meget og har et arbejde, der fylder det meste af vores liv. For mange af os definerer arbejdet, hvem vi er, og hvilken status vi har i samfundet. Den moderne arbejdskultur har skabt en norm, hvor vi konstant skal præstere, forbedre os og nå vores ambitioner. Derfor bliver vi fanget i en mental tilstand af konstant produktivitet, hvor vi føler, at vi skal være produktive hele tiden, selv i vores fritid.

Men hvad er konsekvensen egentlig af, at vi arbejder så meget?

Balancen mellem arbejde og fritid er afgørende for vores velbefindende. *Forskydes den, kan det få alvorlige konsekvenser for vores mentale og fysiske helbred. Det er således ikke underligt, at så mange i dagens samfund lider af angst og udbrændthed eller går ned med stress, fordi vi hele tiden skal *presse citronen til det yderste.

Desuden går det ud over familien, især børnene, som må tilbringe mange timer i institution hver dag, mens mor og far er på arbejde. Vi har brug for tid til at være sammen og *lade batterierne op, kort sagt gøre de ting, der virkelig betyder noget for os. Det er på tide at skabe et samfund, hvor vores definition af succes ikke kun er baseret på arbejdspræstationer og materiel rigdom, men også på vores trivsel og lykke.

Men hvordan kan man så stå af hamsterhjulet?

Den enkelte familie kan starte med at skære ned på sit forbrug og måske flytte ud af en dyr lejlighed i byen og bo i en mindre by, hvor der er masser af billige boliger, natur og frisk luft. På et samfundsmæssigt plan kunne et første skridt være at reducere vores arbejdsdage og indføre en fire dages arbejdsuge.

En ting er sikkert: Vi bliver nødt til at tænke alternativt, hvis vi vil skabe et samfund, hvor færre går ned med stress, og flere trives.

Mia Klingberg, Odense

* **stå af hamsterhjulet:** stoppe op og undgå en stresset hverdag

* **forskyde:** rykke, flytte

* **presse citronen:** udnytte situationen, få det meste ud af noget

* **lade batterierne op:** få ny energi, inspiration mm.

KOPIARK

Kapitel 1 • Læseforståelse og ordkendskab • Opgave 8

TEKST D

Bureaukrati *spænder ben for udenlandsk arbejdskraft

Bureaukrati og indviklede regler gør det næsten umuligt at ansætte medarbejdere fra lande udenfor EU, - og det er et kæmpe problem for os alle. Det er det først og fremmest, fordi vi i Danmark mangler arbejdskraft, blandt andet i servicesektoren og byggeindustrien. Vi kan simpelthen ikke undvære udenlandsk arbejdskraft, fx ville det være umuligt at gennemføre store byggeprojekter som metroen i København eller konstruktionen af broforbindelsen mellem Danmark og Tyskland.

Men hvis man vil ansætte medarbejdere, som ikke er EU-borgere, løber virksomhederne ind i et stort og kompliceret bureaukrati. Hvis man skal have et dansk cpr-nummer og sundhedskort, skal man have fast bopæl her i landet. Men man kan ikke søge om en almen lejebolig, før man er kommet til Danmark og har et arbejde. Og hvis man ikke har et cpr-nummer, kan man ikke oprette en bankkonto, og dermed kan man ikke få udbetalt løn. Der er eksempler på folk, som har måttet vente 3 måneder på at få udbetalt deres løn, og det er ikke holdbart.

Så det er *en ond cirkel af praktiske problemer - især for mindre virksomheder, der ikke er vant til at ansætte udlændinge. De ender med store regninger blandt andet til hoteller og dyre airbnb-boliger, eller også må de takke nej til ordrer, fordi de ikke kan skaffe arbejdskraft.

For det andet *går vi glip af specialiseret og højtuddannet udenlandsk arbejdskraft, der kunne styrke danske virksomheder i konkurrencen på det globale marked, hver gang en ansættelse falder på gulvet. De udenlandske medarbejdere skaber et internationalt miljø på de danske virksomheder og bringer diversitet og mangfoldighed med sig, som kan være afgørende i en tid, hvor danske virksomheder skal gøres mere konkurrencedygtige på verdensplan.

Så der må initiativer til - både ude i den enkelte kommune - men også inde på Christiansborg, hvor politikerne må *kigge lovgivningen efter i sømmene og gøre den mere smidig og mindre bureaukratisk.

Amina Hadad Nielsen, CEO, Industriens Brancheforening

* **spænde ben for noget**: skabe problemer / forhindringer

* **en ond cirkel**: negative begivenheder som forstærker hinanden

* **gå glip af noget**: at miste en god mulighed / undvære noget attraktivt

* **gå noget efter i sømmene**: undersøge noget grundigt og kritisk

Opgave 10 Forberedelse til LÆSEFORSTÅELSE 2B

1.B 2.C 3.B 4.A 5.B

Opgave 11 Grammatik: Passiv

1. Det forventes, at man kommer til de sociale arrangementer.
 2. I mange virksomheder inddrages medarbejderne i planlægning af arbejdsopgaver.
 3. Det er vigtigt, at aftaler overholdes.
 4. Det forudsættes, at alle kender de uskrevne regler.
 5. Danske arbejdspladser kendetegnes ved at have en flad ledelsesstruktur.
 6. Det opfattes negativt, hvis man ikke møder til tiden.
-
1. De uskrevne regler på en arbejdsplads bliver ikke forklaret til nye medarbejdere.
 2. På mange arbejdspladser bliver sociale aktiviteter prioriteret højt.
 3. Der bliver stillet krav om selvstændighed på mange arbejdspladser.
 4. Succes bliver ikke kun målt på jobtitel og løntrin.
 5. På mange arbejdspladser bliver ældre kollegaers erfaring respekteret.
 6. Man bliver anset som selvstændig, hvis man selv kan træffe beslutninger.

Opgave 12 Odd-one-out: Forbinderord

1. bagefter – derpå – dernæst: tidsfølge
2. således – dermed – derfor: konsekvens
3. imidlertid – dog – alligevel: modsætning / kontrast
4. formodentlig – måske – muligvis: holdning: usikkerhed
5. derudover – desuden – ligeledes: tilføjelse / ny information
6. altså – m.a.o. – dvs.: uddybning / præcisering
7. eftersom – fordi – for: forklaring
8. tilmed – ovenikøbet – endda: tilføjelse / forstærkelse

Opgave 13 Indsæt forbinderord

1. Der vil komme flere fyringer, for virksomheden har nu økonomisk underskud.
2. Der vil komme flere fyringer, fordi virksomheden nu har økonomisk underskud.
3. Virksomheden har økonomisk underskud, derfor vil der komme flere fyringer.
4. Virksomheden har økonomisk underskud, så der vil komme flere fyringer.
5. Selvom virksomheden har økonomisk underskud, har der ikke været nogen fyringer.
6. Virksomheden har økonomisk underskud. Alligevel har der ikke været nogen fyringer.
7. Måske vil der komme flere fyringer. Det ved vi endnu ikke.
8. Der har været mange fyringer. Virksomheden har nemlig økonomisk underskud.

Opgave 14 Forberedelse til LÆSEFORSTÅELSE 3

KONJUNKTIONER	ADVERBIER
HS-konjunktioner: men, eller, for LS-konjunktioner: selvom, eftersom, fordi	især, desuden, derimod, ligeledes, dog, derfor, dermed, alligevel, faktisk

Fordele og ulemper ved hjemmearbejde

Mange ansatte har mulighed for at arbejde hjemmefra, og det giver dem et mere fleksibelt arbejdsliv, (1) eftersom / fordi de i højere grad kan disponere over deres tid.

Ordstilling: SAV **Ordklasse:** LS-konjunktion

Det er (2) især en fordel for folk, der bor langt væk fra deres arbejde, fordi man jo både sparer tid og penge ved ikke at skulle ind på arbejdspladsen hver dag.

Ordstilling: SVA **Ordklasse:** Adverbium

Det kan også være en fordel at arbejde hjemme, hvis man arbejder i storrumskontorer med mange kollegaer, hvor man bliver forstyrret. Der kan hjemmearbejdspladsen være et godt alternativ, (3) fordi / eftersom man bedre kan koncentrere sig og arbejde mere effektivt og fokuseret.

Ordstilling: SAV **Ordklasse:** LS-konjunktion

De fleste foretrækker (4) dog / alligevel / faktisk en kombination af at møde ind på kontoret og arbejde hjemme. Det sociale samvær med kollegerne og professionel sparring betyder nemlig meget. Så det er de færreste, der trives med at arbejde hjemme hele ugen.

Ordstilling: SVA **Ordklasse:** Adverbium

Selvom det er praktisk og nemt at holde møder på fx Teams, er det (5) alligevel / dog / faktisk mere inspirerende at mødes fysisk, vil de fleste mene.

Ordstilling: VSA **Ordklasse:** Adverbium

Arbejdsliv og privatliv flyder lettere sammen, når ens hjem også er ens arbejdsplad. (6) Derfor skal man få en struktur på sin hverdag med nogle rutiner, som markerer en klar adskillelse af arbejde og fritid.

Ordstilling: AVS **Ordklasse:** Adverbium

Det kan fx være, at man ikke sætter sig foran computeren i nattøj om morgenen, men går i bad og tager tøj på, ligesom hvis man skulle ind på sit arbejde, (7) men / eller det kan også være, at man ikke tjekker mails før klokken 8 og efter klokken 16.

Ordstilling: SVA **Ordklasse:** HS-konjunktion

Men ikke kun strukturen i hverdagen har stor betydning. Det er (8) ligeledes / desuden vigtigt, at man sørger for at have en ordentlig kontorstol og et arbejdsbord med den rigtige indstilling, så man undgår smerter i muskler og led på grund af forkerte arbejdsstillinger.

Ordstilling: SVA **Ordklasse:** Adverbium

Opgave 15 Krydsord

Kopiark til kursisterne findes side XX.

Link til Jytte

Half a Crossword

Nemtest, hvis du indskrifter disse 18 ord i programmet (har prøvet med link men det dutter ikke).
Du kan ændre lodret /vandret + rækkefølge, hvis det ser pænere ud, så skal vi bare justere instrukserne.

- arbejdsgiver
 - ansvarlig
 - leder
 - erfaren
 - ulempe
 - beslutte
 - landbrugsland
 - tillidsrepræsentant
 - virksomhed
 - ansat
 - fordybe
 - pensionsalder
 - lønmodtager
 - servicesamfund
 - tålmodig
 - fagforening
 - ledig
 - selvstændig
-

KOPIARK

Kapitel 1 · Læseforståelse og ordkendskab · Opgave 15

Find det manglende ord ved at spørge B sådan: Hvad er ord nr. 2 **vandret**?
Hvad er ord nr. 7 **lodret**? Osv...

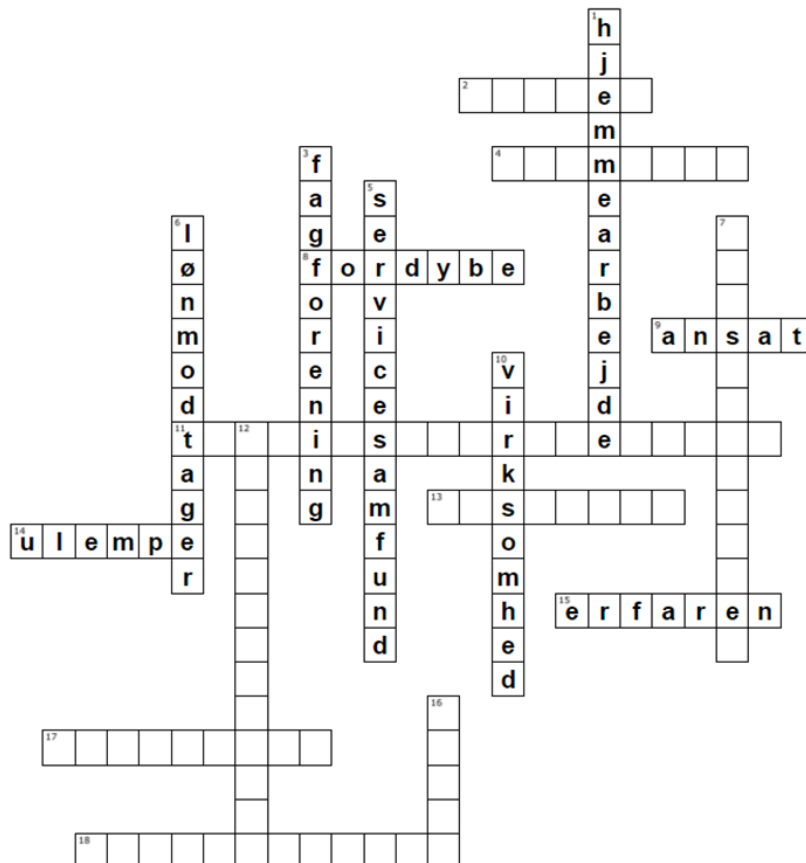
A

 u/π

You and your partner have different parts of the same crossword puzzle. Fill in the missing words by asking your partner for clues.

Take turns asking questions like: What's 3 across? or What's 5 down? You and your partner should answer by describing the missing word, e.g.

"It's made of wood and used for writing." - pencil

Word List

Across

Down

8. fordybe
14. ulempe

9. ansatz
15. erfahren

1. hjemmearbejde
5. servicesamfund
10. virksomhed

3. fagforening
6. lønmodtager

KOPIARK

Kapitel 1 • Læseforståelse og ordkendskab • Opgave 15

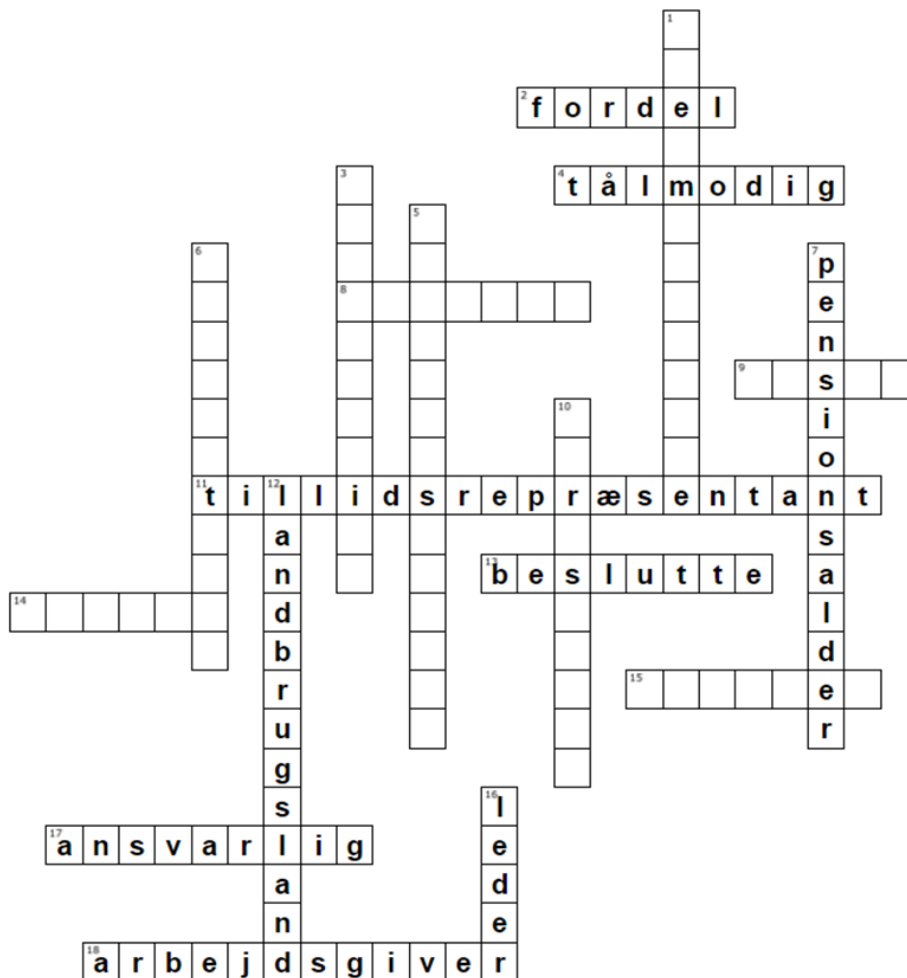
Find det manglende ord ved at spørge A sådan: Hvad er ord nr. 1 **lodret**?
Hvad er ord nr. 8 **vandret**? Osv...

B

You and your partner have different parts of the same crossword puzzle. Fill in the missing words by asking your partner for clues.

Take turns asking questions like: **What's 3 across?** or **What's 5 down?** You and your partner should answer by describing the missing word, e.g.

"It's made of wood and used for writing." - pencil

Word List

Across

2. fordel	4. tålmodig
11. tillidsrepræsentant	13. beslutte
17. ansvarlig	18. arbejdsgiver

Down

7. pensionsalder	12. landbrugsland
16. leder	

C. Skriftlig fremstilling og sprogbrug

Opgave 1 Forberedelse til DELPRØVE 1: At kommentere og udtrykke sympati

1. **Jeg har lige fået et nyt job.**
Tillykke med dit nye job. Det lyder som et godt job.
2. **Jeg er lige blevet fyret.**
Jeg er ked af at høre, at du er blevet fyret.
3. **Min kæreste er gået ned med stress.**
Hvor er det synd, at din kæreste er gået ned med stress.
4. **Jeg er blevet udstationeret til London.**
Det lyder spændende, at du skal til London.
5. **Jeg er blevet uvenner med en kollega.**
Hvor trist at du er blevet uvenner med en kollega.
6. **Jeg er blevet forfremmet.**
Tillykke med forfremmelsen. Godt gået, - det har du fortjent.

Opgave 4 Forberedelse til DELPRØVE 2A: At beskrive diagrammer

1. Diagram 1 viser, at antallet af udenlandske statsborgere i arbejde i Danmark er steget markant, nemlig med ca. 250.000 fra 2012 til 2024.
2. Der er mange flere udenlandske statsborgere i arbejde i Danmark i 2024 end i 2012.
3. Der er ifølge diagram 1 sket en markant stigning i antallet af udenlandske statsborgere i arbejde i Danmark fra 2012 til 2024.
4. Ifølge diagram 2 var antallet af sygedage i alle sektorer ca. 10 dage i 2023.
5. Ifølge diagram 2 er antallet af sygedage højest i kommunerne og lavest i private virksomheder og organisationer.
6. Antallet af sygedage er markant højere for ansatte i den offentlige sektor end i den private sektor.
7. Diagram 3 viser, at andelen af beskæftigede mellem 65 og 69 år er steget betydeligt, nemlig fra 18,2 pct. i 2008 til 25,5 pct. i 2020.
8. Ifølge diagram 3 er der sket en stigning på over 7 % i andelen af beskæftigede personer på 65-69 år fra 2008 til 2020.

Opgave 6 Forberedelse til DELPRØVE 2A: At vurdere

Positiv konsekvens		Negativ konsekvens	
at nedbringe	at gavne	at svække	at forværre
at muliggøre	at forebygge	at belaste	at skade
at sikre	at forbedre	at ødelægge	at risikere
at forhindre	at styrke	at forringe	at besværliggøre

1. Et godt arbejdsmiljø kan være med til at nedbringe sygefraværet på en arbejdsplads.
2. Meget bureaukrati kan belaste virksomheder, for det koster både tid og penge.
3. Arbejder man hjemme, er det vigtigt, at man fx har en god kontorstol, så man kan forebygge smerter i ryggen.
4. En åben dialog med lederen arbejdspladsen vil i mange tilfælde kunne forhindre, at medarbejdere senere får stress.
5. Højt kvalificeret udenlandsk arbejdskraft kan gavne den samlede velstand i Danmark og er dermed en stor økonomisk gevinst.
6. Virksomheder håber, at mindre bureaukrati og nemmere regler vil sikre, at flere udenlandske medarbejdere kan komme til Danmark.
7. Grænsen mellem arbejde og fritid udviskes mere og mere i takt med, at mange arbejder hjemme og døgnet rundt har adgang til deres arbejde. Derved risikerer man at blive stresset.
8. Hvis man ikke deltager i sociale arrangementer på ens arbejdsplads, kan det ødelægge ens relationer til kollegerne.
9. Hvis man arbejder for meget, kan det skade ens venskaber, fordi man aldrig ser sine venner.
10. I nogle kommuner og virksomheder har man indført en 4 dages arbejdsuge for at forbedre medarbejdernes arbejdsvilkår og øge fleksibiliteten.
11. Udenlandske ansattes manglende danskkundskaber besværliggør deres hverdag.
12. Stress kan forringe kvaliteten af ens arbejde, fordi man fx har svært ved at koncentrere sig.
13. Storrumskontorer, hvor mange medarbejdere sidder i samme lokale, kan svække koncentrationsevnen.
14. Udenlandsk arbejdskraft kan styrke de danske virksomheder i konkurrencen mod udenlandske virksomheder.
15. Ordninger, hvor firmaer får rabat i det lokale fitnesscenter, kan være med til at muliggøre, at medarbejderne får dyrket motion.
16. Det kan forværre stress, hvis man ikke har en forstående leder, fordi man i forvejen er presset.

Opgave 7 Grammatik: Ordklasser

VERBUM	SUBSTANTIV	ADJEKTIV
beskrive	beskrivelse	beskrivende
vurdere	vurdering	vurderende
belaste	belastning	belastende
forringe	forringelse	forringende
styrke	styrkelse	styrkende
forklare	forklaring	forklarende
forebygge	forebyggelse	forebyggende
ødelægge	ødelæggelse	ødelæggende

Opgave 11 Fejlretning: Ordstilling

1. Jeg mener også, det er vigtigt at deltage i de sociale arrangementer på ens arbejdsplads, for ellers kan det ødelægge relationen til kollegerne.
2. Jeg skal snart på kursus, eftersom jeg gerne vil styrke mine kompetencer indenfor mit felt.
3. Der er nedskæringer på mit arbejde, så måske bliver jeg nødt til at finde et nyt job.
4. Der er mange fordele ved at tage en uddannelse til sygeplejerske, bl.a. er der ingen arbejdsløshed.
5. Mange virksomheder ønsker at øge mulighederne for at rekruttere udenlandsk arbejdskraft, fordi de nu står og mangler medarbejdere.
6. Ydermere er motion også meget vigtigt, hvis man gerne vil leve sundt.
7. Selvom han ikke tjener ret mange penge, har han lige købt en ny bil.
8. Hvis man ikke / Hvis ikke man deltager i firmafester og andre sociale arrangementer på ens arbejdsplads, kan det opfattes som asocialt.

Hej Anja

Tak for din mail. Det var skønt at høre fra dig!

Ja, som du skriver i mailen, er jeg meget glad for mit nye job her i revisionsfirmaet. Mine arbejdsopgaver er spændende, der er gode arbejdsforhold med tilbud om efteruddannelse og interessante kurser, og mine nye kollegaer er virkelig hjælpsomme og superflinke, men de er selvfølgelig slet ikke så søde som jer gamle, I var sgu noget helt særligt! ☺

Du spørger, hvorfor jeg sagde op. Det gjorde jeg faktisk, fordi jeg var ved at blive stresset. Jeg syntes, at der var alt for mange opgaver, og jeg var meget utilfreds med ledelsens måde at organisere ressourcerne på. Jeg kan forstå på din mail, at arbejdsforholdene ikke er blevet bedre, især nu hvor Emma er på barsel (hils hende og sig tillykke fra mig i øvrigt). Så ja, jeg synes helt bestemt, at du skal snakke med den nye leder om det, selvom det måske kan være svært at få sagt, når han selv virker stresset. Men hvis han ikke gør noget ved problemerne, er der nok endnu flere, som vil sige op!

Med hensyn Simon, så husker jeg ham som en dygtig tillidsrepræsentant, som har en god dialog med medarbejderne, så jeg synes faktisk/faktisk synes jeg, at du skal melde dig ind i fagforeningen, især i en periode med alt for mange arbejdsopgaver i afdelingen og stressede kollegaer.

Hvad med at ses snart og drikke en kop kaffe? Det kunne være hyggeligt. Indtil da må du have det godt og hilse de andre!

Mange hilsner

Luisa

C. Mundtlig kommunikation og sprogbrug

Opgave 2 Lytteforståelse og diskussion: En god arbejdsplads

Anna: Hvordan kender du egentlig Sabrina?

Johan: Vi har gået på CBS sammen. Hvor kender du hende fra?

Anna: Vi arbejder sammen på reklamebureauet. Jeg er grafiker, og hun er faktisk min nye chef.

Johan: Nåh, er du tilfreds med det? Altså arbejdet?

Anna: Ja, det er jeg, men det kan godt være lidt stressende, når vi har travlt. På den anden side keder man sig ikke. Hvad laver du?

Johan: Jeg er konsulent i en miljøorganisation.

Anna: Okay, er det et dejligt sted at være?

Johan: Ja, det synes jeg. Jeg går meget op i klimaspørgsmål, så det er et drømmejob at arbejde med noget, der virkelig interesserer mig og giver mening. Og eftersom jeg har været i organisationen i flere år, kan jeg også vælge de **attraktive** arbejdsopgaver.

Anna: Det kan jeg så ikke altid. Lige nu er jeg med til at lave en **dødssyg** kampagne for vaskepulver, ikke den **store** gamechanger i forhold til **globale** klimaspørgsmål. Til gengæld er der ret **fine** karrieremuligheder, hvis man er **ambitiøs**. Jeg er tit på kursus for at opkvalificere mig, for tingene går jo stærkt i den **hektiske** reklamebranche.

Johan: Ja, det er der ikke mange penge til i den **lille idealistiske** organisation, jeg arbejder for. Men det gør nu heller ikke så meget. For mig betyder det mere, at jeg stort set selv kan bestemme, hvornår jeg vil møde på arbejde, og at jeg kan tage et par **ugentlige** hjemmearbejdsdage. Især nu hvor jeg lige er blevet far for første gang.

Anna: Jamen, tillykke! Det lyder skønt. Jeg kan desværre ikke arbejde hjemme. Men mit job er rimelig **fleksibelt** på den måde, at jeg arbejder rigtig mange timer, når der er travlt. Men så kan jeg også tage nogle ekstra fridage eller møde senere, fx i sommerens **stille** periode, - og det elsker jeg. Hvor mange ansatte er I?

Johan: Vi er kun 12 fastansatte, så alle kender hinanden, og mange af os ses også privat. Jeg har nogle virkelig **skønne** kollegaer. Min **daglige** leder er også min **tætte** ven, og hun går meget op i, at vi har det godt sammen. Det er også en grund til, at jeg elsker mit arbejde.

Anna: Det lyder da også lidt hyggeligt. Men jeg er nu mere til en **stor** arbejdsplads med **gode** faciliteter. Vi har fx **topmoderne** kontorlokaler og en super **lækker** kantine. Jeg kører også rundt i bureauets **smarte** firmabil og har fået et **dyrt** fitnessabonnement og alt muligt, så det er nok derfor, jeg er blevet hængende så længe. Og så selvfølgelig den **gode** løn!

Johan: Hverken mit **lille, usle** kontor eller lønnen er noget at råbe hurra for. Jeg må nøjes med en masse klap på skulderen, - men det er jo også **vigtigt** at blive anerkendt.

Anna: Okay, lønnen er sgu ret vigtig for mig. Og jeg skal bestemt ikke klage!

Johan: Hvis jeg skal gøre karriere og have mere i løn, så skal jeg nok søge videre. Men det har jeg ingen **aktuelle** planer om. Hvad med Sabrina, er hun så en **kompetent** leder?

Anna: Hmm, **godt** spørgsmål. Ros og anerkendelse er ikke Sabrinas **stærke** side. Og så er hun ret **dominerende**, når man ... Åh, hej Sabrina.

Sabrina: Nå, hvad står I to og snakker om?

	Johan	Anna
1. Meningsfuldhed i arbejdet	☒	☐
2. Indflydelse på arbejdsopgaver	☒	☐
3. Mulighed for at gøre karriere	☐	☒
4. Mulighed for faglig udvikling	☐	☒
5. Mulighed for at arbejde hjemme	☒	☐
6. Fleksible arbejdstider	☒	☒
7. Gode kollegaer	☒	☐
8. God ledelse	☒	☐
9. Gode faciliteter	☐	☒
10. Personalegoder	☐	☒
11. God løn	☐	☒
12. Anerkendelse	☒	☐

Opgave 3 Grammatik: Adjektivernes bøjning

Kopiark til kursisterne findes side XX.

GRUNDFORM	(du) tilfreds , (en) dødsyg (kampagne), (en) lækker (kantine), (man) ambitiøs , (en) stor (arbejdsplads), (en) kompetent (leder), (hun) dominerende
T-FORM	(det er) stressende , (et) dejligt (sted), fleksibelt (job), (et) dyrt (fitnessabonnement), (det er) vigtigt , (et) godt (spørgsmål)
E-FORM: 1. Flertal	attraktive (arbejdsopgaver), globale (klimaspørgsmål), ugentlige (hjemmearbejdsdage), skønne (kollegaer), topmoderne (kontorlokaler), fine (karrieremuligheder), gode (faciliteter) aktuelle (planer)
E-FORM: 2. Efter den / det	(den) store (gamechanger), (den) hektiske (reklamebranche), (den) lille idealistiske (organisation), (den) gode (løn)
E-FORM: 3. Efter poss. pronominer	(min) nye (chef), (min) daglige (leder), (min) tætte (ven), (mit) lille, usle (kontor)
E-FORM: 4. Efter genitiv	(sommerens) stille (periode), (bureauets) smarte (firmabil), (Sabrinas) stærke (side)

Opgave 5 Find antonymer til adjektiverne

fordomsfri: fordomsfuld
 humoristisk: kedelig
 tålmodig: utålmodig
 erfaren: uerfaren
 inspirerende: uinspirerende
 hjælpsom: egoistisk
 målrettet: uambitiøs
 positiv: negativ
 handlekraftig: ubeslutsom, sløv
 reflekteret: ureflekteret
 tydelig: utydelig
 pålidelig: upålidelig
 inkluderende: ekskluderende
 innovativ: uopfindsom
 effektiv: ineffektiv
 ansvarlig: uansvarlig
 nærværende: fraværende
 dedikeret: uengageret
 åben: lukket, indadvendt
 empatisk: uempatisk

KOPIARK

Kapitel 1 • Mundtlig kommunikation og sprogbrug • Opgave 3

Anna: Hvordan kender du egentlig Sabrina?

Johan: Vi har gået på CBS sammen. Hvor kender du hende fra?

Anna: Vi arbejder sammen på reklamebureauet. Jeg er grafiker, og hun er faktisk min nye chef.

Johan: Nåh, er du tilfreds med det? Altså arbejdet?

Anna: Ja, det er jeg, men det kan godt være lidt stressende, når vi har travlt. På den anden side keder man sig ikke. Hvad laver du?

Johan: Jeg er konsulent i en miljøorganisation.

Anna: Okay, er det et dejligt sted at være?

Johan: Ja, det synes jeg. Jeg går meget op i klimaspørgsmål, så det er et drømmejob at arbejde med noget, der virkelig interesserer mig og giver mening. Og eftersom jeg har været i organisationen i flere år, kan jeg også vælge de attraktive arbejdsopgaver.

Anna: Det kan jeg så ikke altid. Lige nu er jeg med til at lave en dødssyg kampagne for vaskepulver, ikke den store gamechanger i forhold til globale klimaspørgsmål. Til gengæld er der ret fine karrieremuligheder, hvis man er ambitiøs. Jeg er også tit på kursus for at opkvalificere mig, for tingene går jo stærkt i den hektiske reklamebranche.

Johan: Ja, det er der ikke penge til i den lille idealistiske organisation, jeg arbejder for. Men det gør nu heller ikke så meget. For mig betyder det mere, at jeg stort set selv kan bestemme, hvornår jeg vil møde på arbejde, og at jeg kan tage et par ugentlige hjemmearbejdsdage. Især nu hvor jeg lige er blevet far for første gang.

Anna: Jamen, tillykke! Det lyder skønt. Jeg kan desværre ikke arbejde hjemme. Men mit job er rimelig fleksibelt på den måde, at jeg arbejder rigtig mange timer, når der er travlt. Men så kan jeg også tage nogle ekstra fridage eller møde senere, fx i sommerens stille periode, - og det elsker jeg. Hvor mange ansatte er I?

Johan: Vi er kun 12 fastansatte, så alle kender hinanden, og mange af os ses også privat. Jeg har nogle virkelig skønne kollegaer. Min daglige leder er også min tætte ven, og hun går meget op i, at vi har det godt sammen. Det er også en grund til, at jeg elsker mit arbejde.

Anna: Det lyder da også lidt hyggeligt. Men jeg er nu mere til en stor arbejdsplads med gode faciliteter. Vi har fx topmoderne kontorlokaler og en super lækker kantine. Jeg kører også rundt i bureauets smarte firmabil og har fået et fitnessabonnement og alt muligt, så det er nok derfor, jeg er blevet hængende så længe. Og så selvfølgelig den gode løn!

Johan: Hverken mit lille, usle kontor eller lønnen er noget at råbe hurra for. Jeg må nøjes med en masse klap på skulderen! Men det er jo også vigtigt at blive anerkendt.

Anna: Okay, lønnen er sgu ret vigtig for mig. Og jeg skal bestemt ikke klage!

Johan: Hvis jeg skal gøre karriere og have mere i løn, så skal jeg nok søge videre. Men det har jeg ingen aktuelle planer om. Hvad med Sabrina, er hun så en kompetent leder?

Anna: Hmm, godt spørgsmål. Ros og anerkendelse er ikke Sabrinas stærke side. Og så er hun ret dominerende, når man ... Åh, hej Sabrina.

Sabrina: Nå, hvad står I to og snakker om?

Opgave 6 Min værste chef

Kopiark til kursisterne findes side XX.

Nina fortæller:

Engang arbejdede jeg som projektleder i et stort, internationalt reklamefirma. Da jeg var til jobsamtale angående jobbet, fik jeg et godt indtryk af lederen, som virkede både åben, humoristisk og hjælpesom, og jeg glædede mig til vores kommende samarbejde.

I begyndelsen havde jeg et fint forhold til min nye leder, som ofte roste mig for min store arbejdsindsats.

Men allerede efter en måneds tid opdagede jeg nogle usympatiske sider ved min leder.

Han blev mere og mere nærgående og kom tit med upassende kommentarer om mit udseende.

“Du ser dejlig ud i dag, Nina”, sagde han en dag med et sjoft smil, mens han stod tættere på mig end nødvendigt. Jeg forsøgte at ignorere det, men disse kommentarer blev mere og mere ubehagelige.

Til vores årlige julefrokost blev lederen meget fuld, og ude på dansegulvet kastede han sig over os unge kvinder, en fik et vådt kys på kinden, en anden prøvede han at danse tæt med, og jeg fik nogle klamme bemærkninger som: “Sikke en lækker røv du har i de stramme bukser.” Da jeg ville gå, trak han mig til side og spurgte, om jeg ikke ville med hen på et hyggeligt hotelværelse. Jeg sagde ingenting, men skyndte mig hjem og lå og græd hele natten.

Det var der, at jeg besluttede mig for at finde et nyt job. Selvfølgelig kunne jeg være gået til direktionen eller tillidsrepræsentanten og klaget over lederens sexistiske og grænseoverskridende opførsel. Men jeg var bange for, at jeg ikke ville blive taget alvorligt.

I dag er jeg vred over, at han fik lov til at slippe. For så vidt jeg ved, er han stadig chef i firmaet.

KOPIARK

Kapitel 1 • Mundtlig kommunikation og sprogbrug • Opgave 6

Engang arbejdede jeg som projektleder i et _____, _____ reklamefirma. Da jeg var til jobsamtale angående jobbet, fik jeg et _____ indtryk af lederen, som virkede både _____, _____ og _____, og jeg glædede mig til vores kommende samarbejde.

I begyndelsen havde jeg et _____ forhold til min nye leder, som ofte roste mig for min _____ arbejdsindsats.

Men allerede efter en måneds tid opdagede jeg nogle _____ sider ved min leder. Han blev mere og mere _____ og kom tit med _____ kommentarer om mit udseende. "Du ser _____ ud i dag, Nina," sagde han en dag med et _____ smil, mens han stod tættere på mig end nødvendigt. Jeg forsøgte at ignorere det, men disse kommentarer blev mere og mere _____.

Til vores _____ julefrokost blev lederen meget _____, og ude på dansegulvet kastede han sig over os _____ kvinder, en fik et _____ kys på kinden, en anden prøvede han at danse tæt med, og jeg fik nogle _____ bemærkninger som: "Sikke en _____ røv du har i de _____ bukser." Da jeg ville gå, trak han mig til side og spurgte, om jeg ikke ville med hen på et _____ hotelværelse. Jeg sagde ingenting, men skyndte mig hjem og lå og græd hele natten.

Det var der, at jeg besluttede mig for at finde et _____ job. Selvfølgelig kunne jeg være gået til direktionen eller tillidsrepræsentanten og klaget over lederens _____ og _____ opførsel, vi kunne have. Men jeg var bange for, at jeg ikke ville blive taget alvorligt.

I dag er jeg _____ over, at han fik lov til at slippe. For så vidt jeg ved, er han stadig chef i firmaet.

Opgave 8 Delpøve 1: Præsentation af et emne

Se kopiark side XX.

FEEDBACK-ARK TIL PRÆSENTATION AF EMNE

	særdeles godt	godt	acceptabelt	ikke så godt
OPBYGNING OG INDHOLD				
Er præsentationen sammenhængende og velstruktureret (med en god indledning og afslutning)?				
Er indholdet klart og forståeligt?				
SPROG				
Er ordvalget præcist og varieret?				
Er syntaksen varieret og korrekt? Bruges der forskellige sætningsstrukturer med varieret brug af konjunktioner og fx VS-ordstilling?				
Er morfologien korrekt, fx bøjning af verber, adjektiver og substantiver?				
UDTALE				
Er udtalen forståelig? Er taletempo passende?				

